

է գոյն ժառանգելը, իսկ գերադրականն համար գումեղ. ինչ.

Խոնարհ խոնարհագոյն խոնարհագունեղ սպիտակ սպիտակագոյն սպիտակագունեղ բարբ բարեգոյն բարեգունեղ

Սրանք համաձայն լատիններէնի կարող են տալ մակերայներ. ինչ.

որդողագունեղապէս

Ածականների համաձայնութիւնը. —  
Ածականը գրաբարի մէջ յետադաս լինելու դէպքում համաձայնում է, նախադաս լինելու դէպքում չի համաձայնում: Լատինարան հայերէնի մէջ ածականը սպարտի համաձայնելը ընդ գոյականին միշտ և ամենուրեք, այսինքն ո՛չ միայն մինչ հետեի գոյականին, այլ և մինչ նախադրի նմին(\*), սրա համար էլ գտնում էր միշտ հայերէնի համար խորթ գարձուածքներ. ինչ.

անուանց յատկից արականաց ատր. յտ. անուանց

ի յիզականում սեռականում սեղ. սեռ. ում

ըն գոգնականում թուով այգ. թուում

ըն չափաւորի քաղցեի

Փոխանակ հոլովին պահանջեցելոց ի վերայ վախճանականաց տառից բայից հրամայականաց.

ըն վերջնում անկատարից բանից

ըն աւարտեցելոց բանից

նազգում իւրաքանչիւրում

յատուկ է հմտի քերականի արտաբերելն և արտադրելն զայն, որ ի ներտրամագրեցելոցում բանում.

յորժամ խորհիմք զնեւ տրամագրեցելոյ բանէ

յարմարից բայից անկիցն գտեցելոց պատշաճաւորութիւն.

Միջակ անուններից նշանակելի են՝ իւրաքանչ, երկաքանչ, որոնցից թարբեր են իւրաքանչիւր, երկաքանչիւր:

ՊՐՈՑ. Հ. ԱՃԱՌԵԱՆ

(Շերտաւորել)

(\*) Զտութիւն Հայկաբանութեան, էջ 161.

## Յ Ո Ր Ե Լ Ե Ա Ր

ՀՈԳ. Տ. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ՔԷՆՅ. ՈՍԿԵՐԻԶԱՆ

Ներկայանայ գաղութը, գիտակից միտ իր ազգային մեծ պարսկանութիւններուն, գեղեցիկ մտածումը ունեցող մեծաւորների յոբեշաններ սարքելու հայ մեքի, մեալոյթի եւ համեղային ծառայութեան վասակաւոր զոյգ գործիչներուն, Հոգ. Տ. Հայկազուն Քէնյ. Ոսկերիչանի եւ Պ. Շահան Պերպէրեանի համար, իբր գնահատման եւ երախտագիտութեան արտայայտութիւն անոնց՝ որոնք իրենց անսպասելի արժանիքներով, մին իբրեւ Հայ Սկեղեցւոյ անաւոր մտալ եւ կրթութեան վասակաւոր զարգացող, եւ միւսը իբրեւ իմաստասէր դասախօս, արուեստագէտ ու դաստիարակ, թարգմանի իրենց մեքին ու սրտին լոյսը ջարմեցին սերունդներու, եւ որ այսօր կ'արժանանան այսպէս իրենց երախտաւոր աշակերտներու, բարեկամներու եւ հիացողներու գնահատմանին:

Ներկային ալ նկատմամբ Սէֆ յանուն Նուրին Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հօր եւ բովանդակ Միաբանութեան, ունի սրագին պատգմ՝ իր գնահատման մասնաւորելու, վասնզի երկուքն ալ, մին իր երեսմարդ ու աշխարհական օրերուն, եւ միւսը թակալին մինչեւ երկու տարիներ առաջ, Նուստարի մատուցական ու կրթական գործին բերած են իրենց մեքին ու հոգիին ամենաբարձր մասը, բողոքով անբաւում յիշատակներ իրենցմով բարեբաւում ու դաստիարակութեանն ու մեքին ու հոգիին մեք:

Սէֆ նախորդ թիւին մեք տուինք արդէն Պ. Շահան Պերպէրեանի յոբեշանին յայտարարութիւնը, իր կենսագրական ու գնահատական արժեքատեսակով: Պ. Շահան Պերպէրեանի հազուագիշտ արժանիքներուն նաւորդ եւ զանոնք առատօրէն ընդունող հաստատութիւններէն մին եղած է Ս. Արքուոյս Ժառ. Վարժարանն ու Ընծայարանը: Սէֆ արագին կը միացնէ իր ջիւղ յարգանքն ու գնահատմանը բոլոր անոնց՝ որոնք գիտեցան արժեւորել այս հազուագիշտ իմացականութիւնը, մեծ ուսուցիչը, խօսքի եւ գրչի բզգաս վարպետը, որուն նկատմամբ միայն համուռ յարգանքը վարձատրութեանը աւելի տուրք մըն է երախտագիտութեան: Այս առիւ-

բով կ'ուզեմք մասնաւորել մեր սերը յարգանքի եւ գնահատման արժանի ուրիշ եւրասիական մը, հոգեւորական ու կրթական գործիչի մը հանդէպ, որ երեսունէ քառասուն տարիներ իր միակն ու սիրմն է ի պայան դրեր Հայ եկեղեցիին եւ Դպրոցին:

**Հոգ. Տ. Հայկազուն Քնյ. Ոսկերիչեան** ծնած է 1886ին Ջէյրունի մօտ Ծարփուզ գիւղաւանքին մէջ, աւագանի անուամբ Գալուս: Նախնական իր կրթութիւնը ընդունած է գիւղի դպրասան մէջ, յետոյ բացառիկ կարգադրութեամբ ընդունուած Ջէյրունի Ս. Աստուածածնայ վանքին որբանոցը:

1900ին, շնորհիւ իր բացառիկ յատկութիւններուն, կը դրկուի Սեւաստիկի ժառ. Վարժարանը, որուն կ'աւանդէր հինգ տարի, վայելելով համակրանքը Միաբանութեան առաջաւոր անդամներուն: Շրջանաւարտ-Գալուս Ոսկերիչեան, Սեւաստիկի ժառանգաւորաց Վարժարանի եւ Բաղրաւանց երկուսն վարժարաններուն մէջ կը ստանձնէ դասեր՝ միաժամանակ վարելով դպրապետութիւնը Ս. Ծաղկոբեանց Մայր Տաճարին:

Սակայն աւելի ուսման փափաքը տակաւ իր մասնեւեռումը կը դառնայ. իր այս փափակին գոհացումը սալ կը խոստանայ Սեւաստիկի վանքին լուսաւարագետ Տ. Դաւիթ Ծ. Վրդ. Տեքեհեանը, եւ Գալուսը Փարիզ կը մեկնի հետեւելու համար նախ *Սորպոնի* ապա *Էֆոյ Նօրմալի* մանկավարժական, ի մասասիրական եւ ընկերաբանութեան դասընթացներուն: Նեիք տարիներ վերջ կը վերադառնայ Սեւաստիկ եւ ժառ. Վարժարանի մէջ կը ստանձնէ հոգեբանութեան, բարոյագիտութեան եւ երաժշտութեան դասեր:

1912ին իբրեւ ուսուցիչ կը նշանակուի Մարաթի Կեդր. Վարժարանին: Ցաւոք տարին կ'անցնի Այնթապ իբր աւագ ուսուցիչ Աթենական երկրորդական վարժարանին: Համալսարանային առաջին պատերազմին կուգայ Հայիկ, յետոյ Սեւաստիկ, եւ 1915-1918 կը վարէ Սեւաստիկի Մայր Տաճարին դպրապետութիւնը ու կը դասաւանդէ հոգեւոր Օրմանեան պատրիարքի ծագրով վերաբացուած Ընծայարանին մէջ, իբր Ֆրանսեանի, ձայնագրութեան եւ երաժշտութեան ուսուցիչ:

1918ին, զինադադարի վաղորդայնին, Սեւաստիկի մէջ Բանանայ կը ձեռնադրուի

հոգեւոր Տ. Թարգմ. Արեւայ. Գուտակեանէ Տէր Հայկազուն անունով: Նոյն տարւոյ Օգոստոսին կը մեկնի Աղեփանդիա, ուր Բանայադրութեան գլխի վարէն Գալուսը իր անձնական պատգամով Պոլսեան ազգ. վարժարանին մէջ:

Սղած է երկիցս առաջնորդական փոխաւոր՝ եւ կուսկցական ու ազգային պայքարներուն եւ հարցերուն բերած է իր Բաղր, իմաստուն եւ բարեբար մասնակցութիւնը, ամփելով եւ առաջըր առնելով տաս մը անախորժ արարներու:

1924ին Աղեփանդիոյ Ռամի քաղաւանքին մէջ հիմնած է անհասկանալի վարժարան մը՝ *Հայկազնեան կրթարան* անունով: Այս հաստատութիւնը որ մինչեւ այսօր իր տնօրէնութեամբ եւ հսկողութեամբ կը տարուակաւորի, իր գոյութիւնը կը պահէ պիտայն ու միայն Տէր Հայկազունի լաւատ ու տնօրէն ջանքերուն շնորհիւ, հսկառակ դժոխակ արգելներու եւ աւուր պահանջներուն: Սակայն այս մեծ ու բազմապատկան գործը արգելք չէ եղած որ սիրելի Յոբելեարը իր գործին մասնակցութիւնը բերէ ազգ. վարչական գործերուն, մինչեւ այսօր անդամակցելով Թեմական ժողովի, երկու տարիներ վարելով տեմականութեան Կրթական ժողովի, անդամակցելով Դասաստանական խորհուրդի եւ տուրջ հինգ տարիներէ ի վեր ալ նախագահելով Նախարար տեմանին:

Սիրելի Յոբելեար կը կրօնական, վարչական եւ կրթական ծանր պարտականութիւններէն զատ մեր գրականութեան գանձաւանդին եւս բերած է իր գեղեցիկ ստատար, կրօնական, բարոյագիտական եւ իմաստասիրական ժբնութեամբ շնորհալի նշանակալի *Սեւաստիկի խորհուրդի ու բանակի*՝ հրատարակուած արդէն 1940ին, ուր հոգեւոր հեղինակը այնքան բեղադրիչ ու ազնիւ կերպերով կը ջանար հոգիւ կեանքի պատգամին՝ անոր զարգացման եւ մեծ դերին հանգամանակները, լուսաւորելով զանոնք բնականօրէն, հոգեբանական, ընկերային, գեղարվեստական եւ կրօնական այն բոլոր ջրեւելներով, որոնք կեանքը կ'ընեն արժեքաւոր, նպատակաւոր եւ սուրբ:

Մանկայ տակ է արդէն *Սեւաստիկի* հաստատութիւնը որ ինչպէս խորագիրը ցոյց կուտայ լրբացուցիչ մասը պէտք է ըլլայ առաջինին:

Պատաստութեան մէջ է նոյնպէս Հաւատքիս *բնմէն* ուրիշ հասար մը եւս, որոնք, ինչպէս ընդհանուր խորագիրներէն յայտնի է, կուգան այսպէս լուսաւորելու մտքի, որքի եւ հոգիի երրորդութիւնը, վարիչ ու դաստիարակիչ գորոյրը մարդկային մեծ գործունեութեանց:

Անցեալ տարի ազգիս ընդհանրական Հայրապետ, Տ. Տ. Գեորգ Զ. Կաթողիկոս, զնահատելով Տ. Հայկազուն Հօր ազգօգուտ գործունեութիւնը, մասնաւոր կոնկրետով պատուական Յոբելեարին շնորհեց Բանաստեղծական լանջախաչ եւ ծաղկեայ փիղոն կեղծու իրաւունք: Այս պարագան գեղեցիկ առիթը նրկասեցին իր առակեաները, բարեկամներն ու հիացողներն տօնախմբելու իր յոբելեանը, եւ այս պատուական եկեղեցականին եւ սրբաւորանդը դաստիարակին բերելու իրենց յարգանքին տուրք:

Սիրելի Յոբելեարը արժեւորելու մտածումը կուգայ իր կերտած մտքի եւ հոգիի տունէն, եւ բովանդակ գաղութը Բաղդադ արձագանգը կ'ըլլայ այդ հրաւերին: Այս պարագան մտքի ու սրտառուչ բան մը ունի իր մէջ, եւ յատուկ է միայն բարձրօրէն ներգրա՞յ բայց միշտ մարդկային, հոգիի եւ մտքի դաստիարակներուն: Անոր համար է որ երեկուան իր առակեաները, այսօրուան իր բարեկամներն են: Եւ առիկա քիչ արժանիք չէ՝ մասնաւոր մեր կեանքին մէջ:

Գիտեմք թէ հանգիստաւոր գիտակցութեամբ եւ հրճուանքով է որ կը տօնախմբուի այս յոբելեանը, որուն խորքը հիացում կը կազմէ: Նրեանուն տարիներ անխափան ու անխաղաղ լծուիլ ծառայութեան, կոչումներու ամենէն խորհրդաւորին եւ ազնուագոյնին, եւ անձնայօժար նուիրումի հոգիներուն ազնուացման եւ կրօնագրաց տեսլապատեութեամբ զգալ զկատուած եւ ջանալ զայն կենդանի իրականութիւնը ընել մարդոց մէջ, սակաւ ընտելանքներուն միայն յատուկ է:

Տե՛ր Հայկազուն իր բովանդակ կեանքին մէջ հետամուտ եղած է լոյսի եւ նմարտու

քեան, ոչ թէ ծիսակատար օրքներով, այլ հոգիով: Իբրեւ եկեղեցական, աւսուցիչ, վարչական մարդ, եւ տօնի ու գրչի գործաւոր, Յոբելեարին կեանքը սիրոյ, խանդավառութեան եւ իմաստուն բարեացակամութիւններու տարբեր մըն է եղած, վեր բռնելով միշտ իր մէջ կոչումին մարդը:

Սրբ ուզեմք խտացնել իր բազմերես եւ իրաւ արժանիքները բացատրութեան մը մէջ միայն, պիտի կրնայինք ըսել թէ Տ. Հայկազուն Գննի. Ոսկերիչեան իր արժանիքներով եւ գործունեութեամբ խորհակած է բոլոր զինքը նանչողներու մտքին մէջ, գէթ հաւրիւր տարիներէ ի վեր զատականացած հայ տէ՛ր պապայի կաղապարը, եւ կրցած է ըլլալ իրական Տէ՛ր Հայրը իր հօտին եւ գաղութին:

Սիրելի Յոբելեարը, որ իր հոգիի եւ մտքի առաջին ու Բաղդադայն ձայները եւ նախաձագ ու խառնիչ կայծերը Նրուստադէմէն առաւ, հոգիով ու մտքով միշտ կապուած ըզգացած է ինքզինքը Ս. Յակոբեանց Արքունի, սիրուած ու յարգուած բոլորէն, շնորհիւ իր իմաստուն եւ Բաղդադ նկարագրին, իր տօնի եւ մտքի շնորհաւոյն յաջողութիւններուն:

Ս. Արքունի նախորդ երկու հոգեւոյն պատրիարքները՝ Փորգոմ եւ Մեսրոպ, եւ ներկայ Ամեն. Տ. Կիւրեղ Ս. Պատրիարք Հայր սիրած ու զնահատած են զինք ու կապուած իրեն բարեկամութեամբ, վասնզի առիկա ազգանուէր այս Հաստատութիւնը պատեօղ եւ անոր պատուին ու տանքուն նախանձախնդիր հոգեզաւակներէն մին եղած է եւ կը մնայ:

Յանուն Նորին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր եւ բովանդակ Միաբանութեան, կ'ողջունենք Հոգեւորն Յոբելեարը, իրեն մաղթելով տարիներ Բաղդադ եւ երկար, կարեւոր անձնութիւններու տարուանակելու իր կրօնական, կրթական եւ համայնքի ծառայութիւնները այն ձեւնաճատութեամբ՝ որուն ծանօթ ենք բոլորս: